

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

<https://www.wikiart.org/en/byzantine-mosaics/detalle-del-mosaico-de-los-apostoles-425>

Τ'Αηδόνια της Ανατολής και τα Πουλιά της Δύσης

*Συναυλία Παλαιάς Μουσικής από Ανατολή και Δύση, με τα Σόνολα
«Ψαλτήρα», «Motetii», «Αγία Ανυσία» και «Χρυσορρήμων»*

**Σάββατο, 14.1.2023, ώρα 19:00, στο Πνευματικό Κέντρο
του Ι.Ν. Παναγίας Λαοδηγήτριας, Θεσσαλονίκη (Αισχύλου 21)**

Είσοδος ελεύθερη

Πρόγραμμα

Α. Ένας μουσικός διάλογος με κομμάτια μέχρι τον 15^ο αιώνα

- ☞ “Ave maris stella”, γρηγοριανό μέλος: Motetii
- ☞ «Όπου έπλεόνασεν ή άμαρτία», ποίημα Οσίας Κασσίας, μέλος σε ήχο πλ. δ΄ από το Παλαιό Στιχηράριο, α. με βάση τον κώδικα Ambrosianum A139 sup., έτ. 1341, έκδ. Monumenta Musicae Byzantinae: μετροφωνική δομή/μελωδικός σκελετός και β) αργή εξήγηση Χουρμουζίου (καταγραφή προφορικής ερμηνευτικής παράδοσης κατά το α΄ μισό του 19^{ου} αι.): Χρυσορρήμων και Αγία Ανυσία
- ☞ “Karitas habundat” & “Hodie aperuit”, ποιήματα και μέλος της St. Hildegard von Bingen, 12ος αι., μεταγραφή από Beverly R. Lomer: Brett Barbara Arjomand & Ψαλτήρα
- ☞ “Hugo princeps” – “Cum structura”, του Philippe de Vitry (1291-1361): Motetii
- ☞ Κράτημα «του βασιλέως» (απόσπασμα), σε ήχο πλ. δ΄, μέλος Αγίου Ιωάννου του Κουκουζέλη (περ. 1270-πριν το 1340), σε εξήγηση του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, α΄ μισό 19^{ου} αι.: Ψαλτήρα & Χρυσορρήμων
- ☞ “Ave maris stella”, του G. Dufay (c.1397-1474): Motetii

Β. Το τραγούδι «Γ’αηδόνια της ανατολής και τα πουλιά της Δύσης»

- ☞ Δημοτικό τραγούδι από την παράδοση της Κρήτης, 17^{ος} αι., σε μεταγραφή της Δέσποινας Μαζαράκη: Χρυσορρήμων, Ψαλτήρα & Motetii

Γ. Μέση και Ύστερη Αναγέννηση στη Δύση: Motetii

- ☞ «Ω Πάσχα το Μέγα», τετράφωνη μελοποίηση Ιερώνυμου Τραγουδιστή (μέσα του 16^{ου} αι.)
- ☞ “Kyrie”, Missa *Aller mi faut la verdure*, Φραγκίσκου Λεονταρίτη (c.1518-c.1572)
- ☞ “Cosi va”, του Φραγκίσκου Λεονταρίτη
- ☞ “Trenta capilli”, του Φραγκίσκου Λεονταρίτη
- ☞ “O Pothos is dio chijli curellena”, του G. Martoretta (1515-c.1575)
- ☞ “Tenebrae factae sunt”, του C. Gesualdo (1566-1613)

Δ. Λόγια μουσική της Πόλης: Ψαλτήρα & Χρυσορρήμων

- «Κύματα Θαλάσσης», ραστ πεσρέφι σε ουσούλ ντουγκιέχ, αποδιδόμενο στον Πρίγκιπα Dimitrie Cantemir (1673-1823)
- Νιχαβέντ πεσρέφι σε ουσούλ χαφίφ, του Πέτρου Πελοποννησίου (περ. 1735-1778)
- «Και στις τύχης την γαλήνην», σε ήχο πλάγιο του α' σπάθιο (χισάρ μπουσελίκ), ουσούλ σοφιάν, μέλος Πέτρου Βυζαντίου († 1808), σε εξήγηση Θωμά Αποστολόπουλου & Κυριάκου Καλαϊτζίδη
- Νιχαβέντ Σαζ σεμαΐ, ουσούλ ακσάκ σεμαΐ & ντέβρ-ι-τουράν, του Μεσούντ Τζεμίλ Μπέη (1902-1963)

Ε. Το πρωτοχρονιάτικο κάλαντο «Καλησπερίζω φέρνοντας»

- Τα παινέματα της Χίου, ήχος πλ. α', καταγραφή Πέτρου Παπαεμμανουήλ διαδραστικό

Το φωνητικό σύνολο “Motetii” ιδρύθηκε 2019 και αποτελείται από έντεκα μέλη, ανάμεσα στα οποία βρίσκονται τελειόφοιτοι και απόφοιτοι του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Από το 2022 αποτελεί Junior Ensemble-in-Residence στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Το ρεπερτόριο του συνόλου εκτείνεται χρονολογικά από τον 16ο αιώνα μέχρι και τον 21ο, με έμφαση στην αναγεννησιακή και νεοελληνική εργογραφία. Στόχος του είναι η ανάδειξη του πλούτου του πολυφωνικού acapella τραγουδιού ανά τους αιώνες, μέσα από τη μελέτη και την ερμηνεία του. Η πρώτη εμφάνιση του συνόλου πραγματοποιήθηκε το 2019, στην Αθήνα, στα πλαίσια του 7^{ου} Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. Το σύνολο έχει συμμετάσχει στην παραγωγή της όπερας «Δίδω και Αινείας», καθώς και στη διοργάνωση του χορωδιακού εργαστηρίου “Chorus Life”, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αγγελίνης Χατζηνίκου. Ακόμα έχει συνεργαστεί με χορωδιακά σύνολα όπως η Χορωδία της ΕΡΤ, η Χορωδία ΑΠΘ ‘Γιάννης Μάντακας’, ‘Solartissimo’ του Σύγχρονου Ωδείου Λάρισας, ‘Coro Antico’ του Ωδείου Τούμπας Κ.Ματσίγκου κ.α., ενώ έχει συμμετάσχει σε σεμινάρια χορωδιακής μουσικής σπουδαίους μαέστρους, όπως ο Timothy Brown, ο Άλκης Μπαλάς, ο Δημήτρης Δημόπουλος κ.α. Ο διευθυντής του συνόλου είναι ο Γιάννης-Ραφαήλ Τομπαζίδης.

Το Σύνολο Ανατολικής Κλασικής Μουσικής «Ψαλτήρα» ιδρύθηκε το 2019 στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για μια Ομάδα Μελέτης, η οποία συνδυάζει τη μουσικολογική έρευνα με την πρακτική εφαρμογή, με σκοπό την ανάπτυξη της μουσικότητας και την απόκτηση βιωμάτων και πρακτικών γνώσεων των μουσικών σχετικά με τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή κληρονομιά στο στίβο της εξωτερικής μουσικής, και ειδικά της Λόγιας Μουσικής της Πόλης. Οι μουσικοί ενώνουν τις φωνές τους με τον ήχο μουσικών οργάνων παραδοσιακής ή/και κλασικής ανατολικής μουσικής όπως κανονάκι, ούτι, λάφτα, πολιτική λύρα, ταμπούρ, γυαλί ταμπούρ, μπεντίρ, νέι, βιολί κ.ά. Υπεύθυνη του συνόλου είναι η Μαρία Αλεξάνδρου, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τ.Μ.Σ. Το σύνολο συμμετείχε σε πολυάριθμες συναυλίες εντός Ελλάδος και σε masterclasses του εξωτερικού.

Ο Γυναικείος Βυζαντινός Χορός «Αγία Ανυσία» ιδρύθηκε το 2015 στη Θεσσαλονίκη, από τη Μαρία Αλεξάνδρου και τη Ναυσικά Κουλούρη, σε συνεργασία με άλλες φίλες της Ψαλτικής Τέχνης από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Από το 2017 η χορωδία ανήκει στην Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση. Στόχος της χορωδίας είναι η μόρφωση και η ανάπτυξη της μουσικότητας, μέσα από την εκμάθηση, από κοινού μελέτη και εμβάθυνση πτυχών της Ψαλτικής, μίας τέχνης η οποία «γεννήθηκε από αγάπη προς το Θεό, από τη συνεργασία της ανθρώπινης ικανότητας με τη θεϊκή ευλογία» (π. Αθανάσιος Γκίκας). Ο χορός συνεργάστηκε με

διάφορους φορείς της Ελλάδας και συμμετείχε σε ημερίδες, συναυλίες και σε φεστιβάλ, κοινωνικά δρώμενα και λατρευτικές συνάξεις. Στα CD της χορωδίας συγκαταλέγονται οι Παρακλήσεις της Αγίας Ανυσίας (2020), των Αγίων Τριών Μαρτύρων Αγάπης, Ειρήνης και Χιονίας (2022) και του Αγίου Δημητρίου (υπό έκδοση).

Η Ομάδα Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής «Χρυσορρήμων» ιδρύθηκε το 2006 και λειτουργεί ως ένα μικρό εργαστήριο, που συμπληρώνει το μάθημα Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Φέρει χαρακτήρα εκπαιδευτικό και πειραματικό. Έχει ως σκοπό τη διεύρυνση και εμβάθυνση γνώσεων σχετικά με την παλαιά βυζαντινή παρασημαντική, την αναζήτηση νέων προσεγγίσεων στη διδασκαλία Παλαιογραφίας της Βυζαντινής Μουσικής και την ετοιμασία μελλόντων επιστημών στον τομέα αυτό. Ταυτόχρονα, η Ομάδα είναι ανοιχτή και προς την κοινωνία, θέλοντας να φέρει την ομορφιά του βυζαντινού μουσικού θησαυρού και προς το ευρύτερο κοινό. Μέχρι σήμερα πραγματοποίησε σειρά εισηγήσεων και εργαστηρίων σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και σε masterclass βυζαντινής μουσικής, συναυλίες και διάφορες άλλες παραστάσεις. Υπεύθυνη της Ομάδας είναι η Μαρία Αλεξάνδρου.

<https://www.facebook.com/MotetiiVocalEnsemble/>

https://drive.google.com/drive/folders/1xFPSPMjO_TvUGcXtYU2iCJi73a-2S94?usp=share_link

<https://www.mus.auth.gr/ereyna-kai-praksi/mousika-sunola/synolo-klasikis-anatolikis-moysikis/>

Συμμετέχοντες: **Motetii:** Soprani: Δαλακούρα Ιωάννα, Λιολιοπούλου Σοφία, Παπαδοικολάκη Μελίνα, Altī: Συγκούνη Ρένια, Παπαθανασίου Άσπα, Χατζηνικήτα Πελαγία, Tenorī: Μαραγκός Σίμος, Τομπαζίδης Γιάννης Bassī: Γκουλέκας Νίκος, Γεωργόπουλος Δημήτρης. Διεύθυνση: Τομπαζίδης Ιωάννης. **Ψαλτήρα:** Μυρσίνη Βέκιου (βιολί), Αθανάσιος Ζαχαρούδης (φωνή), Κυριακή Καλαϊτζίδου (βιολί), Ραφαέλλα Καλογήρου (φωνή), Θεοδώρα Καραδήμου (φωνή), Γεώργιος Νεοφύτου (φωνή), Δημοσθένης Σπανουδάκης (φωνή, κρουστά), Μαρία Τρίγκα (φωνή, κρουστά), Αθανάσιος Τσίτσαρης (πολίτικο τσέλο), Brett Barbara Umlauf Arjomand (φωνή), Μαρία Αλεξάνδρου (κανονάκι, πολίτικο τσέλο, φωνή). **Αγία Ανυσία:** Ευθυμία Καπαγερίδου, Θεοδώρα Καραδήμου, Αλεξία Κοψαλή, Ναυσικά Κουλούρη, Άννα Λυθοξοπούλου, Μαρία Ματθαιάδου, Μαριάννα Μιλούνοβιτς, Ιωάννα Μουζά, Ειρήνη Σαρδαρίδου, Ευαγγελία Σπυράκου, Ελένη Συμεωνίδου, Χρύσα Τριγώνη, Brett Barbara Umlauf Arjomand, Μαρία Αλεξάνδρου (διεύθ.). **Χρυσορρήμων:** Θεοδώρα Καραδήμου, Αλεξία Κοψαλή, Δημοσθένης Σπανουδάκης, Brett Barbara Umlauf Arjomand, Μαρία Αλεξάνδρου (διεύθ.).